

SVENSK
FÖRFATTNINGS-SAMLING

MED

BIHANG.

1902.

UNIVERSITETS
BIBLIOTEKET
LUND

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1903

(Detta nummer har från trycket utkommit den 20 Januari 1903.)

(Bubrik och datum kungöras från predikstolen.)

KONGL. MAJ:TS NÄDIGA STADGA

om elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring;

gifven Stockholms slott den 31 December 1902.

Vi OSCAR, med Guds nåde, Sveriges, Norges, Götas och Vendes Konung, göre veterligt: att Vi funnit godt i nåder förordna som följer:

1 KAP.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Vill någon enligt lagen den 27 Juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, söka Konungens tillstånd att utföra elektrisk anläggning för belysning eller arbetsöfverföring, skola, utöfver de i 3 § af nämnda lag omförmälda handlingar och uppgifter, vid ansökningen fogas:

Ansökan om tillstånd enligt lagen den 27 Juni 1902 till utförande af elektrisk anläggning.

1) om enligt planen för det tillämnade företaget ledningen till någon del är belägen på ett afstånd af mindre än 75 meter från vattentrafikled, jernväg, spårväg, allmän väg eller elektrisk eller mekanisk ledning, dels särskild karta, i skala ej understigande 1:5,000, utvisande för sådan del den ifrågasatta ledningens läge i förhållande

till farleden eller den förut befintliga ledningen, dels ock detaljritningar, i skala ej understigande 1:20, jemte tillhörande beskrifningar öfver tillämnade anordningar vid ifrågasatt korsning af eller sträckning utmed sådan farled eller förut befintlig ledning; samt

2) om enligt planen eljest erfordras särskilda skyddsanordningar, detaljritningar, i skala ej understigande 1:20, jemte tillhörande beskrifningar öfver dessa anordningar.

2 §.

Ansökan om tillstånd för framdragande af ledning inom område för trafikled.

Utöfver hvad i lagen den 27 juni 1902 för vissa fall stadgas angående skyldighet för den, som vill utföra elektrisk anläggning, att till anläggningen söka Konungens tillstånd, skall sådan skyldighet åligga den, som vill framdraga elektrisk ledning för belysning eller arbetsöfverföring inom område för vattentrafikled, jernväg eller allmän väg; och skall ansökningen vara åtföljd af de handlingar och uppgifter, som omförmålas i 3 § af nämnda lag samt i 1 § af denna stadga.

3 §.

Anmälan om vissa ledningar.

Vill man anlägga elektrisk ledning för belysning eller arbetsöfverföring, för hvilken ej fordras tillstånd af Konungen och som ej till hela sin sträckning faller inom byggnad eller inhägnad gård, göre anmälan derom såväl hos Konungens Befallningshafvande i det län, der ledningen är belägen, som ock hos Telegrafstyrelsen, och foga vid den anmälan affattning på karta af ledningens sträckning.

Hvad nu är sagdt skall dock icke ega tillämpning å underjordisk servisledning från hufvudledning till förbrukningsställe, när i servisledningen största effektiva spänningen icke öfverstiger 250 volt, räknadt, om jordledning användes, mellan en ledning och jorden samt i annat fall mellan två ledningar.

Underrättelse om gjord anmälan införes af Konungens Befallningshafvande i länskungörelserna.

2 KAP.

Säkerhetsföreskrifter.

4 §.

Vid utförande af elektrisk anläggning för belysning eller arbetsöfverföring skola, utöfver hvad eljest är stadgadt, nedan upptagna säkerhetsföreskrifter lända till efterrättelse; och må, derest det finnes erforderligt, ytterligare sådana föreskrifter af Kommerskollegium meddelas.

Allmänt stadgande.

Angående elektriska spårvägar och jernvägar gälle hvad för hvarje fall är eller varder föreskrifvet.

5 §.

Jordledning eller *jordförbindning* skall vara så anordnad, att det jordförbundna föremålet icke kan antaga en spänning, hvilken kan medföra fara för person, som icke är isolerad från jorden.

Benämningar och allmänna bestämmelser.

Med *luftledning* menas utomhus på isolatorer upplagd öfverjordisk ledning, hvilken icke är metallklädd eller omgifven med skyddstrumma.

Med *isolerad ledning* menas enkel eller flerspunnen ledning, som är försedd med sådant isolerande omhölje, att den efter att hafva legat 24 timmar i vatten kan under en timmes tid gent emot vatten uthärda vid låg- och medelspänningsanläggning en spänning, som med 1,000 volt öfverstiger driftspänningen, och vid högspänningsanläggning dubbla driftspänningen.

Med *metallklädd ledning* förstås ledning, som är omgifven med en sammanhängande, elektriciteten ledande metallklädnad.

Med *fångarmar* och *fångramar* menas armar och ramar af jern, som i närheten af isolator äro uppsatta under ledningen eller omsluta densamma på sådant sätt, att de vid isolatorbrott och skada å isolatorkrok eller isolatorpinne förhindra ledningens nedfallande eller be-

röring med andra ledningar. De skola anbringas på ett afstånd af minst 10 cm. från ledningen och, om ledningen är afsedd för högre spänning än 500 volt, vara så konstruerade att, om ledningen i följd af ledningsbrott nedfaller, den kommer i kontakt med fångarmen eller fångramen.

I.

Lågspänningsanläggningar.

6 §.

Lågspännings-
anläggningar.

Med lågspänningsanläggning menas sådan anläggning, vid hvilken den största effektiva spänningen mellan två ledningar eller mellan en ledning och jorden icke öfverstiger 250 volt. Vid accumulatorer är urladdningsspänningen bestämmande.

Säkerhetsföreskrifterna rörande lågspänningsanläggningar gälla icke underjordiska ledningar.

7 §.

Förekom-
mande af ex-
plosion.

I lokaler, der explosiva gasblandningar eller explosivt stoft förekomma eller pläga uppstå, få icke generatorer, elektromotorer eller dylika elektriska maskiner samt icke heller säkerhets- eller motståndssapparater uppsättas. Endast fullkomligt lufttätt slutna strömbrytare af solid konstruktion få der användas.

Förekomma i sådana lokaler glödlampor och lamphållare, skola de vara omgifna med lufttätt tillslutande skyddsglas. Båglampor få der icke användas.

8 §.

Tillåten
strömstyrka.

Vid isolerad kopparledning, hvilkens motstånd för 1 meters längd och 1 mm² sektionensarea icke öfverstiger 0,0175 ohm vid + 15° Cels., får den normala strömstyrkan icke öfverstiga de i följande tabell angifna gränsvärden:

Sektionsarea i mm ² .	Strömstyrka i ampère.	Sektionsarea i mm ² .	Strömstyrka i ampère.
0,75	4	95	165
1	6	120	200
1,5	10	150	235
2,5	15	185	275
4	20	240	330
6	30	310	400
10	40	400	500
16	60	500	600
25	80	625	700
35	90	800	850
50	100	1,000	1,000
70	130		

Ofvanstående tabell gäller äfven för blanka kopparledningar intill 50 mm² sektionsarea. Blanka ledningar från 50 till 1,000 mm² sektionsarea få normalt belastas med 2 ampère per mm².

Användes ledningsmaterial med större specifikt ledningsmotstånd, minskas den tillåtna strömstyrkan i proportion dertill.

Blanka och isolerade luftledningar af koppar eller annat material med minst lika stor hållfasthet få icke hafva mindre sektionsarea än 6 mm².

9 §.

a) Alla ledningar och apparater skola anbringas så, att de äfven efter uppsättningen äro till alla delar tillgängliga för inspektion och utbyte.

Uppsättande
och fästande
af elektriska
ledningar.

b) Ledningars afstånd sinsemellan och till andra föremål skall vara så stort, att kontakt eller öfverledning icke är att befara.

c) Ledningsskarfvar och förbindningar skola utföras medelst lödning eller på annat lika godt sätt.

d) Der strömförbunden ledning måste anbringas så, att den korsar annan sådan ledning eller annat metalliskt föremål, skall korsningen anordnas så, att ledningen icke kan komma i beröring med den andra ledningen eller med det metalliska föremålet. Finnes ej tillräckligt

utrymme härtill, skola isolerande rör, mellanläggsplattor eller dylika skyddsanordningar användas.

e) Der fara finnes för att ledning kan skadas genom mekanisk åverkan, skall den förses med lämpligt skyddsrör eller omgifvas med skyddstrumma, så utförd att luften eger tillträde.

10 §.

Luftledningar.

a) Luftledningars höjd öfver marken skall vara minst 4 meter, vid vägöfvergångar minst 6 meter.

b) Luftledningar i närheten af byggnader skola så anbringas, att de icke äro åtkomliga från byggnaderna utan särskilda hjälpmedel.

c) Ledningarna skola anbringas å stöden eller stolparna medelst isolatorer af tillräcklig styrka och isoleringsförmåga samt på sådant sätt, att glidning icke kan ega rum.

11 §.

Skyddsanordningar vid luftledningar.

a) Vid luftledningar längs jernväg eller vattentrafikled får stolpradens afstånd från banvallens krön eller vattentrafikledens närmaste strandlinie ej understiga stolparnas längd ofvan jord, så vidt ej särskilda betryggande åtgärder vidtagas till förhindrande af stolpes fall åt trafikleden.

b) Framdrages luftledning på stolpar bredvid telegraf- eller telefonledning upplagd på andra stolpar, skola antingen stolpraderna anbringas på ett afstånd från hvarandra, som öfverstiger den högst upplagda ledningens höjd ofvan jord, eller särskilda åtgärder vidtagas för afvärjande af fara för kontakt mellan ledningarna.

c) Föres telefonledning på lågspänningslednings stolpar, skola telefonstationerna anordnas så, att eldfara deraf ej kan uppstå. Sådan telefonledning får ej sättas i förbindelse med annan, till anläggningen ej hörande telefonledning, såvida ej lågspänningsledningen är försedd med isolering, bestående af en omspinning och två starka, motståndskraftiga flätningar af bomull, jute eller annat lika godt material, impregnerade med lämplig isoleringsmassa.

d) Då luftledning korsar allmän väg, skall ledningen å ömse sidor om vägen uppläggas å väl förankrade stöd af trä eller jern.

Spännvidd och nedhängning skall beräknas så, att trästolpar erhålla minst 20-faldig och jernstolpar minst 5-faldig säkerhet.

Stöden få ej anbringas närmare vägbanan än i ytterkanten af längs vägen anbragt dike och ej i något fall närmare väggkanten än 1 meter. Det spänn, hvarmed korsningen verkställles, skall göras så kort belägenheten tillåter.

Till förekommande af fara i följd af skada å isolatorer skola å de närmast vägen befintliga stolpar anbringas fångaromar eller fångaromar af jern, eller annan lika betryggande skyddsanordning vidtagas.

e) Då luftledning korsar vattentrafikled, och korsningen ej utföres under vattnet, skall korsningen verkställas på tillräcklig höjd öfver vattenytan och med så ringa spännvidd, som är förenlig med trafikledens och till densamma hörande elektriska ledningars obehindrade drift; och skola i öfrigt de i mom. d) meddelade föreskrifter lända till efterrättelse.

f) Då luftledning korsar jernväg, och korsningen ej utföres under banan, skall ledningen framföras så högt, att den lemnar fritt utrymme af minst 7 meter öfver spåren och minst 1,5 meter öfver längs jernvägen framdragna elektriska ledningar.

Stolpar eller andra stöd skola anbringas på ett afstånd af minst 1 meter från det för banan fastställda fria utrymme.

I öfrigt lända de i mom. d) meddelade föreskrifter till efterrättelse.

g) Då lågspänningsledning korsar starkströmsledning med olika spänning eller telegraf- eller telefonledning eller mekanisk ledning af stor utsträckning, skall, såvida ej afsevärdt hinder därför möter, den ledning, som är afsedd för högre spänning, framföras öfver den andra ledningen. Sker korsningen vid fasta punkter å samma stolpe, skall det vertikala afståndet mellan ledningarna utgöra minst 1 meter, samt lämpliga fångaromar eller fångaromar anbringas till förekommande af kontakt mellan ledningarna. Korsning med fritt spänn skall utföras på det sätt, att den öfre ledningen vid korsningsstället upplägges å två nära intill hvarandra stående stolpar så högt öfver den andra ledningen, att närmaste afståndet mellan de korsande ledningarna

blifver större än spännvidden mellan ofvannämnda nära intill hvarandra ställda stolpar, eller ock skall annat lika betryggande korsnings-sätt användas.

h) I städer eller andra orter, der byggnadsstadgan för rikets städer är gällande, skola luftledningar vara isolerade, åtminstone enligt de i mom. *c)* meddelade föreskrifter, äfvensom försedda med jordförbundna skyddstrådar.

12 §.

Säkerhets-
apparater.

a) Samtliga från instrumenttaflan till förbrukningsställena utgående ledningar skola skyddas genom säkerhetsmetaller eller automatiskt verkande strömbrytare. Liknande apparater skola anbringas jemväl i ledningsnätet på alla ställen, der en förminskning i ledningarnas sektionsarea eger rum, så vidt ej för ändamålet tillfyllestgörande säkerhetsanordningar äro vidtagna redan i den gröfre ledningen. Härifrån undantagas neutral- eller noll-ledningar vid flerledare- eller flerfasssystem äfvensom alla under drift jordförbundna ledningar. I sådana ledningar få säkerhetsapparater icke anbringas.

b) Den högsta tillåtna afsmältningsströmstyrkan för säkerhetsmetaller angifves i följande tabell:

Ledningens sektionsarea i mm. ²	Normalströmstyrka för säkerhetsmetallen i ampère.	Säkerhetsmetallens afsmält- ningsströmstyrka i ampère.
0,75	4	8
1	6	12
1,5	10	20
2,5	15	30
4	20	40
6	30	60
10	40	80
16	60	120
25	80	160
35	90	180
50	100	200
70	130	260

Ledningens sektionsarea i mm ² .	Normalströmstyrka för säkerhetsmetallen i ampère.	Säkerhetsmetallens afsmält- ningsströmstyrka i ampère.
95	165	330
120	200	400
150	235	470
185	275	550
240	330	660
310	400	800
400	500	1,000
500	600	1,200
625	700	1,400
800	850	1,700
1,000	1,000	2,000

Säkerhetsmetall får väljas svagare än i denna tabell angifves.

13 §.

För luftledning af större utsträckning anbringas alltid vid utgångspunkten samt, då så anses nödvändigt, äfven på andra punkter åskledare, försedda med tillförlitlig jordledning och så konstruerade, att de tienstgöra äfven vid upprepede åskslag.

Åskledare-
apparater.

14 §.

a) Isolationsmotståndet mellan ledningsnätet och jorden skall uppgå till minst $\frac{1000000}{n}$ ohm. Dessutom skall för hvarje hufvudafgrening isolationsmotståndet uppgå till minst $10000 + \frac{1000000}{n}$ ohm. I dessa formler betecknar n antalet inkopplade glödlampor. Hvarje bågglampa, elektromotor eller annan strömförbrukande apparat anses härvid motsvara 10 glödlampor.

Isolation.

Uppmätning af isolationsmotståndet skall ske vid driftspänning eller, der sådant ej lämpligen kan ske, vid en spänning af minst 50 volt.

b) Anläggningar inom bryggerier, färgerier eller andra sådana fuktiga lokaler, der isolationen ej kan blifva så god, som nu är före-

skrifvet, må dock godkännas, derest ledningarna äro monterade utslutande å eldfast material af den beskaffenhet, att det icke angripes af fukt eller förekommande frätande gaser, samt anordnade så, att eldsolycka i följd af strömafledning ej kan uppstå.

15 §.

Särskilda bestämmelser om vissa slags anläggningar.

För sådana industriella anläggningar eller delar af dylika, der det är svårt att vidmagthålla normal isolation hos de elektriska ledningarna samt tillika ledningsmotståndet hos derinom sysselsatta personers kroppsdelar väsentligt förminskas genom i fabrikationen använda kemikalier, skola, utöfver hvad i allmänhet rörande elektriska anläggningar är stadgadt, nedanstående föreskrifter lända till efter rättelse.

1:o) Å lämpliga ställen inom anläggningen skola uppsättas anslag, innehållande varning för beröring af de elektriska ledningarna, afvensom föreskrifter angående behandling af personer, som blifvit döfvade af elektrisk ström.

2:o) Hvarje förbrukningsströmkrets skall kunna utkopplas å förbrukningsplatsen. De för sådan utkoppling afsedda apparater skola vara lätt åtkomliga och anbragta på fria, lätt tillgängliga platser.

Fabrikspersonalen skall på lämpligt sätt underrättas om ändamålet med dessa apparater och om sättet för deras användande.

3:o) Luftledningnar skola bestå af blank tråd af minst 10 mm.² sektionsarea.

I närhet af apparater skola luftledningnar, som äro inom räckhåll, skyddas mot beröring.

Luftledningars höjd öfver marken skall vara minst 6 meter.

4:o) Ledningar inuti och utanpå byggnader skola, såvida de äro vid fabriksdriften tillgängliga, medelst lämplig omklädnad skyddas för beröring.

Armerade blykablar och metallklädda ledningar erfordra ej särskild skyddsomklädnad.

5:o) Anläggning, som faller under föreskrifterna i denna §, skall innehafvaren låta besigtiga en gång i månaden, särskildt för utrönande af isolationens tillstånd.

6:o) Installationsarbeten få under drift utföras endast af särskildt instruerad personal. Sådant arbete får icke utföras af en ensam person.

II.

Medelspänningsanläggningar.

16 §.

Med medelspänningsanläggning menas sådan anläggning, vid hvilken den största effektiva spänningen mellan två ledningar eller mellan en ledning och jorden öfverstiger 250 men icke uppgår till 1,000 volt.

Medelspänningsanläggningar.

17 §.

I rum, i hvilka användandet af blanka strömförbundna delar icke kan undvikas, skola varningstafkor vara anbragta.

Varningstafkor och anslag.

Vid medelspänningsanläggningar skola å lämpliga platser anbringas lätt synliga föreskrifter angående behandling af personer, som blifvit döfvade af elektrisk ström.

18 §.

Högre spänningars öfverförande till närliggande ledningar, afsedda för lägre spänning, skall förhindras eller göras ofarligt till exempel genom jordförbindande, kortslutande eller utkopplande säkerhetsanordningar eller ock genom att lämpliga punkter fast förbindas med jorden.

Öfverledning af spänning.

19 §.

Yttre metallhöljen kring ledningar, skyddstrådar, fångarmar och fångramar, metallhöljet på skyddsskåp och skyddande beklädnader kring strömförbundna delar skola, såvida spänningen öfverstiger 500 volt, vara försedda med jordförbindning af tillräcklig groflek, så anordnad, att den ej är utsatt för åverkan.

Jordförbindning af närliggande metall-delar.

20 §.

Förekommande af explosion.

I lokaler, der explosiva gasblandningar eller explosivt stoft förekomma eller pläga uppstå, få icke generatorer, elektromotorer, transformatorer samt andra elektriska maskiner, lampor och apparater anbringas. Endast fullkomligt lufttätt slutna strömbrytare af solid konstruktion få der användas.

21 §.

Tillåten strömstyrka.

Vid isolerad kopparledning, hvilkens motstånd för 1 meters längd och 1 mm.² sektionsarea icke öfverstiger 0,0175 ohm vid + 15° Cels., får den normala strömstyrkan icke öfverstiga de i följande tabell angifna gränsvärden:

Sektionsarea i mm ² .	Strömstyrka i ampère.	Sektionsarea i mm ² .	Strömstyrka i ampère.
1	6	95	165
1,5	10	120	200
2,5	15	150	235
4	20	185	275
6	30	240	330
10	40	310	400
16	60	400	500
25	80	500	600
35	90	625	700
50	100	800	850
70	130	1,000	1,000

Ofvanstående tabell gäller äfven för blanka kopparledningar intill 50 mm² sektionsarea. Blanka ledningar från 50 till 1,000 mm² sektionsarea få normalt belastas med 2 ampère på mm².

Användes ledningsmaterial med större specifikt ledningsmotstånd, minskas den tillåtna strömstyrkan i proportion dertill.

Blanka och isolerade luftledningar af koppar eller annat material med minst lika stor hållfasthet få icke hafva mindre sektionsarea än 10 mm².

22 §.

a) Alla ledningar och apparater skola anbringas så, att de äfven efter uppsättningen äro till alla delar tillgängliga för inspektion och utbyte. Denna föreskrift gäller icke underjordiska ledningar.

Uppsättande
och fästande
af elektriska
ledningar.

b) Ledningars afstånd sinsemellan och till andra föremål skall vara så stort, att kontakt eller öfverledning icke är att befara.

c) Ledningsskarfvar och förbindningar skola utföras medelst ledning eller på annat lika godt sätt.

d) Der strömförbunden ledning måste anbringas så, att den korsar annan sådan ledning eller annat metalliskt föremål, skall korsningen anordnas så, att ledningen icke kan komma i beröring med den andra ledningen eller med det metalliska föremålet. Finnes ej tillräckligt utrymme härtill, skola isolerande rör, mellanläggsplattor eller dylika skyddsanordningar användas.

e) Der fara finnes för att ledning kan skadas genom mekanisk åverkan, skall den förses med lämpligt skyddsrör eller omgifvas med skyddstrumma, så utförd att luften eger tillträde.

23 §.

a) Luftledningar för spänningar öfver 500 volt få icke vara för-
sedda med någon isolerande betäckning. Luftledningar.

b) Luftledningars höjd öfver marken skall vara minst 5 meter, vid vägöfvergångar minst 7 meter.

c) Luftledningar i närheten af byggnader skola så anbringas, att de icke äro åtkomliga från byggnaderna utan särskilda hjälpmedel.

d) Spännvidd och nedhängning skall beräknas så, att trästolpar erhålla minst 10-faldig, vid korsning af allmän väg, vattentrafikled eller jernväg minst 20-faldig, jernstolpar minst 5-faldig och ledningar vid — 30 grader C. minst 5-faldig säkerhet.

e) Ledningarna skola anbringas å stöden eller stolparna medelst isolatorer af tillräcklig styrka och isoleringsförmåga samt på sådant sätt, att glidning icke kan ega rum.

24 §.

Skyddsanord-
ningar vid
luftledning.

a) Vid luftledningar längs jernväg eller vattentrafikled får stolparadens afstånd från banvallens krön eller vattentrafikledens närmaste strandlinie ej understiga stolparnas längd ofvan jord, för så vidt ej särskilda betryggande åtgärder vidtagas till förhindrande af stolpes fall åt trafikleden.

Är ledningen afsedd för högre spänning än 500 volt, skola enahanda försigtighetsmått iakttagas, då den föres längs allmän väg.

b) Framdrages luftledning på stolpar bredvid annan till samma ledningssystem ej hörande elektrisk ledning upplagd på andra stolpar, skola antingen stolpraderna anbringas på ett afstånd från hvarandra, som öfverstiger den högst upplagda ledningens höjd ofvan jord, eller särskilda åtgärder vidtagas för afvärjande af fara för kontakt mellan ledningarna.

Öfverstiger spänningen icke i någondera ledningen 500 volt, må, i stället för de i detta mom. angifna skyddsåtgärder, användas ledning med isolerande betäckning af gummi eller annat lika godt material i form af ett sammanhängande vattentätt lager utan söm, skyddadt med en omspinning och en flätning eller två starka och motståndskraftiga flätningar af bomull, jute eller annat lika godt material, impregneradt med lämplig isolermassa.

c) Uppläggas ledningar af väsentligt olika spänning å samma stolpar, skola sådana anordningar vidtagas, att kontakt mellan ledningarna eller en högre spännings uppträdande i någon af de för lägre spänning afsedda ledningarna i följd af ledningsbrott eller fel å isolatorer icke är att befara.

Öfverstiger spänningen icke i någon ledning 500 volt, får i sådant syfte användas isolerad ledning enligt föregående mom. b).

d) Föres telefonledning på medelspänningslednings stolpar, skola telefonstationerna anordnas så, att eldfara deraf icke kan uppstå. Sådan telefonledning får ej sättas i förbindelse med annan, till anläggningen ej hörande telefonledning, såvida ej för anläggningen användes ledning, isolerad enligt föreskrift i mom. b).

Öfverstiger spänningen 500 volt, skall derjemte vid telefonstationernas anordnande hänsyn tagas till förekommande af fara för de samtalande.

e) Då luftledning korsar allmän väg, få stolparna ej anbringas närmare vägbanan än i ytterkanten af längs vägen anbragt dike. Det spänn, hvarmed korsningen verkställles, skall göras så kort belägenheten tillåter. I detta och i de å ömse sidor derom närmast befintliga spänn skall, då spänningen öfverstiger 500 volt, användas spunnen ledare af minst 25 mm² sektionsarea; och få ledningsskarfvar ej förekomma.

Till förekommande af fara i följd af skada å isolatorer skola å de närmast vägen befintliga stolpar anbringas fångarmar eller fångramar af jern, hvilka, der spänningen öfverstiger 500 volt, skola vara konstruerade på sätt i § 5 stadgas, eller ock annan lika betryggande skyddsanordning vidtagas.

f) Då luftledning korsar vattentrafikled, och korsningen ej utföres under vattnet, skall korsningen verkställas på tillräcklig höjd öfver vattenytan och med så ringa spännvidd, som är förenlig med trafikledens och till densamma hörande elektriska ledningars obehindrade drift.

Öfverstiger spänningen ej 500 volt, skall ledningen å ömse sidor om trafikleden uppläggas å tillförlitlig och väl förankrad konstruktion af trä eller jern, försedd med fångarmar eller fångramar af jern; och skall i det spänn, hvarmed korsningen verkställles, äfvensom i de å ömse sidor derom närmast befintliga spänn användas spunnen ledare af minst 25 mm² sektionsarea; och få ledningsskarfvar ej förekomma.

Är spänningen högre, skall, till förekommande af fara i följd af ledningsbrott eller skada å isolatorer, ledningen antingen vid korsningen uppläggas å så höga stöd, att äfven efter ledningsbrott invid isolator ledningen icke kan komma närmare marken eller vattenytan än 2,5 meter, hvarjemte å dessa stöd anbringas starka fångarmar eller fångramar af jern, eller ock framdragas öfver väl jordförbunden gallerverksviadukt af jern, eller annan lika betryggande skyddsanordning vidtagas.

g) Då luftledning korsar jernväg och korsningen ej utföres under banan, skall ledningen framföras så högt, att den lemnar fritt utrymme af minst 7 meter öfver spåren och minst 1,5 meter öfver längs jernvägen framdragna elektriska ledningar.

Stolpar eller andra stöd skola anbringas på ett afstånd af minst 1 meter från det för banan fastställda fria utrymme.

I öfrigt gälla för korsning af jernväg enahanda föreskrifter, som i föregående mom. meddelats beträffande korsning af vattentrafikled.

h) Då medelspänningsledning korsar starkströmsledning med olika spänning, skall, såvida ej afsevärdt hinder därför möter, den ledning, som är afsedd för högre spänning, framföras öfver den andra ledningen. Sker korsningen vid fasta punkter å samma stolpe, skall det vertikala afståndet mellan ledningarna utgöra minst 1 meter samt lämpliga fångarmar eller fångramar anbringas till förekommande af kontakt mellan ledningarna. Korsning med fritt spänn skall utföras på det sätt, att den öfre ledningen vid korsningsstället upplägges å två nära intill hvarandra stående stolpar så högt öfver den andra ledningen, att närmaste afståndet mellan de korsande ledningarna blifver större än spännvidden mellan ofvannämnda nära intill hvarandra ställda stolpar, eller ock skall annat lika betryggande korsningsätt användas.

i) Då medelspänningsledning korsar telegraf- eller telefonledning eller mekanisk ledning af stor utsträckning, skall, såvida ej afsevärdt hinder därför möter, medelspänningsledningen framföras öfver den andra ledningen. Korsningen skall utföras på det sätt, att den öfre ledningen vid korsningsstället upplägges å två nära intill hvarandra stående stolpar så högt öfver den andra ledningen, att närmaste afståndet mellan de korsande ledningarna blifver större än spännvidden mellan ofvannämnda nära intill hvarandra ställda stolpar, eller ock skall annat lika betryggande korsningsätt användas.

Öfverstiger spänningen ej 500 volt, får korsningen verkställas vid fasta punkter å samma stolpe på sådant sätt, att vertikala afståndet mellan ledningarna ej understiger 1 meter; skolande tillika lämpliga fångarmar eller fångramar af jern vid korsningsstället anbringas.

k) I städer eller andra orter, der byggnadsstadgan för rikets städer är gällande, skola, der ledningsnätet ej är förlagdt i jorden, användas blanka ledningar upplagda på minst 7 meters höjd öfver marken, och skola, under iakttagande af hvad i gällande säkerhetsföreskrifter är stadgadt, genom användande af kort spännvidd, hållbar ledningsmaterial, starka isolatorer och tillförlitliga fångarmar eller fångramar, ledningarna konstrueras och framdragas på mest betryggande sätt, hvarjemte de skola kunna sektionvis utkopplas.

Öfverstiger spänningen ej 500 volt, får, i stället för de i detta mom. angifna skyddsåtgärder, användas ledning, isolerad enligt föreskrift i mom. b) och försedd med jordförbundna skyddstrådar.

25 §.

Då ledningar förläggas i jorden eller vattnet, skola de vara väl isolerade och nedläggas på sådant sätt, att de icke medföra fara vid allmän vägs, jernvägs eller vattentrafikleds underhåll och trafikerande eller för andra elektriska eller andra slags ledningars användande.

Ledningar förlagda i jorden samt förbindelse mellan sådana ledningar och luftledningar.

Förbindes underjordisk ledning med luftledning, skall förbindningsledningen skyddas mot beröring genom lämplig skyddsbeklädnad, hvilken, om den är åtkomlig, skall bestå af eller vara öfverdragen med ett jordförbundet metallomhölje.

26 §.

a) Samtliga från instrumenttaflan till förbrukningsställena utgående ledningar skola skyddas genom säkerhetsmetaller eller automatiskt verkande strömbrytare. Liknande apparater skola anbringas jemväl i ledningsnätet på alla ställen, der en förminskning i ledningarnas sektionensarea eger rum, för så vidt ej för ändamålet tillfyllestgörande säkerhetsanordningar äro vidtagna redan i den gröfre ledningen. Härifrån undantagas neutral- eller noll-ledningar vid flerledare- eller flerfssystem äfvensom alla under drift jordförbundna ledningar. I sådana ledningar få säkerhetsapparater icke anbringas.

Säkerhetsapparater.

b) Den högsta tillåtna afsmältningsströmstyrkan för säkerhetsmetaller angifves i följande tabell:

Ledningens sektionensarea i mm. ²	Normalströmstyrka för säkerhets- metallen i ampère.	Säkerhetsmetallens afsmält- ningsströmstyrka i ampère.
1	6	12
1,5	10	20
2,5	15	30
4	20	40
6	30	60
10	40	80
16	60	120
25	80	160
35	90	180
50	100	200
70	130	260
95	165	330
120	200	400
150	235	470
185	275	550
240	330	660
310	400	800
400	500	1,000
500	600	1,200
625	700	1,400
800	850	1,700
1,000	1,000	2,000

Säkerhetsmetall må väljas svagare än i denna tabell angifves.

c) Säkerhetsapparater skola, då spänningen öfverstiger 500 volt, antingen vara konstruerade och uppsatta så, att de kunna utan fara handhafvas vid full spänning, eller ock skall ledningen medelst betryggande anordning göras spänningslös före anbringande af ny säkerhetsmetall.

27 §.

Åskledare-
apparater.

För luftledningar af större utsträckning anbringas alltid vid utgångspunkten samt, då så anses nödvändigt, äfven på andra punkter åskledare, försedda med tillförlitlig jordledning och så konstruerade, att de tjenstgöra äfven vid upprepade åskslag.

28 §.

Innan en ny eller utvidgad anläggning får tagas i bruk, skall genom lämplig isolationsmätning utrönas, att isolationsfel icke förefinnes. Vid hvarje anläggning skola anordningar förefinnas, som möjliggöra ständig kontroll öfver hela anläggningens isolationstillstånd eller automatiskt signalera uppkommet isolationsfel. Kontroll.

Det åligger innehafvare af medelspänningsanläggning att låta verkställa besigtning en gång hvar fjerdedel år å samtliga till anläggningen hörande luftledningar.

Resultaten af dessa mätningar och besigtningar skola bokföras.

29 §.

För inomhus liggande, isolerade ledningar skall isolationsmotståndet såväl mellan ledningarna och jorden som mellan ledningar af olika spänning uppgå till minst $\frac{3000000}{n}$ ohm. Dessutom skall isolationsmotståndet för hvarje ledningsgrupp uppgå till minst $10000 + \frac{3000000}{n}$ ohm. Isolation.

I dessa formler betecknar n antalet inkopplade glödlampor. Hvarje båg-lampa, elektromotor eller annan strömförbrukande apparat anses härvid motsvara 10 glödlampor.

30 §.

Arbete på sådana delar af ledningsnätet, som föra högre spänning än 500 volt, och på dermed förbundna apparater eller lampor, får ej företagas annat än efter föregående utkoppling och omedelbart invid arbetsplatsen verkställd jordförbindning och kortslutning af de ifrågavarande delarna. Skyddsåtgärder under drift.

I central- och understationer (transformatorstationer o. d.) må i trängande fall arbeten utföras å delar förande sådan spänning, dock endast på tillsägelse och i närvaro af anläggningens tekniske ledare eller hans ställföreträdare. Dyligt arbete får icke utföras af en ensam person.

De i denna § meddelade föreskrifter gälla icke handhafvandet af strömbrytare samt utbytande af säkerhetsmetaller.

III.

Högspänningsanläggningar.

31 §.

Högspännings-
anläggningar. Med högspänningsanläggning menas sådan anläggning, vid hvil-
ken den största effektiva spänningen mellan två ledningar eller mellan
en ledning och jorden uppgår till 1,000 volt eller derutöfver.

32 §.

Varnings-
tecken och
anslag.

I lokaler, der generatorer, motorer, transformatorer, manövre-
rings- och kontrollapparater äro anbragta, skola på lämpliga platser
finnas tydliga anslag, som mana till försigtighet vid beröring af dessa
maskiner, apparater och tillhörande ledningar.

Stolpar för högspänningsledningar skola på manshöjd förses med
en omslutande bred ring i högröd färg. Skyddsbeklädnad kring dylika
ledningar märkes med röda streck. Om ledningar äro förlagda i eller
på tak, väggar eller golf, bör, der sådant lämpligen kan ske, deras
läge på liknande sätt utmärkas. Dessutom bör genom anslag på lämp-
liga ställen uppmärksamheten fästas vid betydelsen af dessa tecken.
Vid högspänningsanläggningar skola å lämpliga platser anbringas lätt
synliga föreskrifter angående behandling af personer, som blifvit döf-
vade af elektrisk ström.

33 §.

Öfverledning
af spänning.

Höga spänningars öfverförande till närliggande ledningar, afsedda
för lägre spänning, skall förhindras eller göras ofarligt till exempel
genom jordförbindande eller kortslutande säkerhetsanordningar eller
ock genom att lämpliga punkter fast förbindas med jorden.

34 §.

Jordförbind-
ning af när-
liggande
metalldelar.

Yttre metallhöljen kring ledningar, skyddstrådar, fångarmar och
fångramar, metallhöljet på skyddsskåp och skyddande beklädnader
kring strömförbundna delar skola vara försedda med jordförbindning
af tillräcklig groflek, så anordnad, att den ej är utsatt för åverkan.

35 §.

I sådana lokaler, der explosiva gasblandningar eller explosivt stoft förekomma eller plåga uppstå, få generatorer, elektromotorer, transformatorer samt andra elektriska maskiner, lampor och apparater icke anbringas.

Förekommande af explosion.

36 §.

Vid isolerad kopparledning, hvilkens motstånd för 1 meters längd och 1 mm² sektionsarea icke öfverstiger 0,0175 ohm vid + 15° Cels., får den normala strömstyrkan icke öfverstiga de i följande tabell angifna gränsvärden:

Tillåten strömstyrka

Sektionsarea i mm ² .	Strömstyrka i ampère.	Sektionsarea i mm ² .	Strömstyrka i ampère.
1,5	10	120	200
2,5	15	150	235
4	20	185	275
6	30	240	330
10	40	310	400
16	60	400	500
25	80	500	600
35	90	625	700
50	100	800	850
70	130	1,000	1,000
95	165		

Oftvanstående tabell gäller äfven för blanka kopparledningar intill 50 mm² sektionsarea. Blanka ledningar från 50 till 1,000 mm² sektionsarea få normalt belastas med 2 ampère pr mm².

Användes ledningsmaterial med större specifikt ledningsmotstånd, minskas den tillåtna strömstyrkan i proportion dertill.

Luftledningar af koppar eller annat material med minst lika stor hållfasthet få icke hafva mindre sektionsarea än 10 mm².

37 §.

a) Alla ledningar och apparater skola anbringas så, att de äfven efter uppsättningen äro till alla delar tillgängliga för inspektion eller utbyte. Denna föreskrift gäller icke underjordiska ledningar.

Uppsättande och fästande af elektriska ledningar.

b) Ledningars afstånd sinsemellan och till andra föremål skall vara så stort, att kontakt eller öfverledning icke är att befara.

c) Ledningsskarfvar och förbindningar skola utföras medelst ledning eller på annat lika godt sätt.

d) Alla högspänningsledningar i och på byggnader skola skyddas mot beröring och åverkan genom lämplig skyddsomklädning. Är denna åtkomlig, skall den bestå af eller vara öfverdragen med ett jordförbundet metallomhölje.

Jernarmerad blykabel eller metallklädd ledning kan undvara skyddande omklädning och må förläggas fritt på väggar och tak, med iakttagande af föreskrifterna i §§ 32 och 34.

38 §.

Luftledningar. a) Luftledningar må icke vara försedda med någon isolerande betäckning.

b) Luftledningars höjd öfver marken skall vara minst 6 meter, vid vägöfvergångar minst 7 meter.

c) Luftledningar i närheten af byggnader skola så anbringas, att de icke äro åtkomliga från byggnaderna utan särskilda hjälpmedel.

d) Spännvidd och nedhängning skall beräknas så, att trästolpar erhålla minst 10-faldig, vid korsning af allmän väg minst 20-faldig, jernstolpar minst 5-faldig och ledningar vid — 30 grader C. minst 5-faldig säkerhet.

e) Ledningarna skola anbringas å stöden eller stolparna medelst isolatorer af tillräcklig styrka och isoleringsförmåga samt på sådant sätt, att glidning icke kan ega rum.

39 §.

Skydds-
anordningar
vid luftled-
ningar.

a) Vid luftledningar längs allmän väg, jernväg eller vatten- trafikled må stolpradens afstånd från vägen, banvallens krön eller vattentrafikledens närmaste strandlinie ej understiga stolparnas längd ofvan jord, för så vidt ej särskilda betryggande åtgärder vidtagas till förhindrande af stolpes fall åt trafikleden.

b) Framdrages luftledning på stolpar bredvid annan till samma ledningssystem ej hörande elektrisk ledning, upplagd på andra stolpar,

skola antingen stolpraderna anbringas på ett afstånd från hvarandra, som öfverstiger den högst upplagda ledningens höjd ofvan jord, eller särskilda åtgärder vidtagas för afvärjande af fara för kontakt mellan ledningarna.

c) Uppläggas ledningar af väsentligt olika spänning å samma stolpar, skola sådana anordningar vidtagas, att icke kontakt mellan ledningarna eller en högre spännings uppträdande i någon af de för lägre spänning afsedda ledningarna kan uppstå i följd af ledningsbrott eller fel å isolatorer.

d) Föres telefonledning på högspänningslednings stolpar, skola telefonstationerna anordnas så, att eldfara och fara för de samtalande deraf icke kan uppstå. Sådan telefonledning får ej sättas i förbindelse med annan, till anläggningen ej hörande telefonledning.

e) Då luftledning korsar allmän väg, få stolparna ej anbringas närmare vägbanan än i ytterkanten af längs vägen anbragt dike. Det spänn, hvarmed korsningen verkställes, skall göras så kort belägenheten tillåter. Såväl i detta som i de å ömse sidor derom närmast befintliga spänn, skall användas spunnen ledare af minst 25 mm² sektionsarea; och få ledningsskarfvar ej förekomma.

Till förekommande af fara i följd af skada å isolatorer skola å de närmast vägen befintliga stolpar anbringas fångarmer eller fångarmer af jern eller ock annan lika betryggande skyddsanordning vidtagas.

f) Då luftledning korsar vattentrafikled och korsningen ej utföres under vattnet, skall ledningen uppläggas på starka jernkonstruktioner tillräckligt högt öfver vattenytan och med så ringa spännvidd, som är förenlig med trafikledens och till densamma hörande elektriska ledningars obehindrade drift.

Till förekommande af fara i följd af ledningsbrott eller skada å isolatorer skall ledningen vid korsningen antingen uppläggas å så höga stöd, att, äfven efter ledningsbrott invid isolator, ledningen icke kan komma närmare marken eller vattenytan än 2,5 meter, hvarjemte å dessa stöd anbringas starka fångarmer eller fångarmer af jern, eller ock framdragas öfver väl jordförbunden gallerverksviadukt af jern, eller annan lika betryggande skyddsanordning vidtagas.

g) Då luftledning korsar jernväg och korsningen ej utföres under banan, skall ledningen, upplagd å starka jernkonstruktioner, framföras så högt, att den lemnar fritt utrymme af minst 7 meter öfver spåren och minst 1,5 meter öfver längs jernvägen framdragna elektriska ledningar.

Stöden skola anbringas på ett afstånd af minst 1 meter från det för banan fastställda fria utrymme.

I öfrigt gälla för korsning af jernväg enahanda föreskrifter, som i föregående mom. meddelats beträffande korsning af vattentrafikled.

h) Då högspänningsledning korsar starkströmsledning med olika spänning, skall, såvida ej afsevärdt hinder därför möter, den ledning, som är afsedd för högre spänning, framföras öfver den andra ledningen. Sker korsningen vid fasta punkter å samma stolpe, skall det vertikala afståndet mellan ledningarna utgöra minst 1 meter samt lämpliga fångarmar eller fångramar anbringas till förekommande af kontakt mellan ledningarna. Korsning med fritt spann skall utföras på det sätt, att den öfre ledningen vid korsningsstället upplägges å två nära intill hvarandra stående stolpar, så högt öfver den andra ledningen, att närmaste afståndet mellan de korsande ledningarna blifver större än spännvidden mellan ofvannämnda nära intill hvarandra ställda stolpar, eller ock skall annat lika betryggande korsningsätt användas.

i) Då högspänningsledning korsar telegraf- eller telefonledning eller mekanisk ledning af stor utsträckning, skall, såvida ej afsevärdt hinder därför möter, högspänningsledningen framföras öfver den andra ledningen. Korsningen skall verkställas på det sätt, att den öfre ledningen vid korsningsstället upplägges å två nära intill hvarandra stående stolpar, så högt öfver den andra ledningen, att närmaste afståndet mellan de korsande ledningarna blifver större än spännvidden mellan ofvannämnda nära intill hvarandra ställda stolpar, eller ock skall annat lika betryggande korsningssätt användas.

k) I städer eller andra orter, der byggnadsstadgan för rikets städer är gällande, skola, der ledningsnätet ej är förlagdt i jorden, användas blanka ledningar, upplagda på minst 7 meters höjd öfver marken; och skola, under iakttagande af hvad i gällande säkerhets-

föreskrifter är stadgadt, genom användande af kort spännvidd, hållbar ledningsmaterial, starka isolatorer och tillförlitliga fångarmar eller fångramar, ledningarna konstrueras och framdragas på mest betryggande sätt, hvarjemte de skola kunna sektionvis utkopplas.

40 §.

Då ledning förlägges i jorden eller vattnet, skall den vara väl isolerad och nedläggas på sådant sätt, att den icke medför fara vid allmän vägs, jernvägs eller vattentrafikleds underhåll och trafikering eller för andra elektriska eller andra slags ledningars användande.

Ledning förlagd i jorden eller vattnet samt förbindelse mellan sådan ledning och luftledning.

Förbindes underjordisk ledning med luftledning, skola de i § 37 mom. d) föreskrifna skyddsanordningar vidtagas.

41 §.

a) Samtliga från instrumenttaflan till förbrukningsställena utgående ledningar skola skyddas genom säkerhetsmetaller eller automatiskt verkande strömbrytare. Liknande apparater skola anbringas jemväl i ledningsnätet på alla ställen, der en förminskning i ledningarnas sektionensarea eger rum, för så vidt ej för ändamålet tillfyllestgörande säkerhetsanordningar äro vidtagna redan i den gröfre ledningen. Härifrån undantagas neutral- eller noll-ledningar vid flerledare- eller flerfasssystem äfvensom alla under drift jordförbundna ledningar. I sådana ledningar få säkerhetsapparater icke anbringas.

Säkerhetsapparater.

b) Den högsta tillåtna afsmältningströmstyrkan för säkerhetsmetaller angifves i följande tabell:

Ledningens sektionensarea i mm ² .	Normalströmstyrka för säkerhetsmetaller i ampère.	Säkerhetsmetallens afsmältningströmstyrka i ampère.
1,5	10	20
2,5	15	30
4	20	40
6	30	60
10	40	80
16	60	120

Ledningens sektionsaren i mm ² .	Normalström- styrka för säkerhets- metaller i ampère.	Säkerhetsmetallens afsmältningström- styrka i ampère.
25	80	160
35	90	180
50	100	200
70	130	260
95	165	330
120	200	400
150	235	470
185	275	550
240	330	660
310	400	800
400	500	1,000
500	600	1,200
625	700	1,400
800	850	1,700
1,000	1,000	2,000

Säkerhetsmetall må väljas svagare än i denna tabell angifves.

c) Säkerhetsapparater skola antingen vara konstruerade och uppsatta så, att de kunna utan fara handhafvas vid full spänning, eller ock skall ledningen medelst betryggande anordning göras spänningslös före anbringande af ny säkerhetsmetall.

42 §.

Åskledare-
apparater.

Alla maskiner och apparater, som stå i förbindelse med luftledning, skola skyddas genom åskledare, anbragta på lämpliga ställen och så konstruerade, att de tjenstgöra afven vid upprepade åskslag. Åskledare skall vara försedd med tillförlitlig jordledning; och skola vid dennas anbringande skarpa krökningar så mycket som möjligt undvikas.

43 §.

Kontroll.

Innan en ny eller utvidgad anläggning får tagas i bruk, skall genom lämplig isolationsmätning utrönas, att isolationsfel icke förefinnes.

Vid hvarje anläggning skola anordningar förefinnas, som möjliggöra ständig kontroll öfver hela anläggningens isolationstillstånd eller automatiskt signalera uppkommet isolationsfel.

Det åligger innehafvare af högspänningsanläggning att låta verkställa besigtning:

- a) en gång om året å anläggningens alla delar;
- b) en gång hvart fjerdedels år å samtliga luftledningar.

Resultaten af mätningar och besigtningar skola antecknas i särskild därför upplagd bok.

44 §.

Arbete på sådana delar af ledningsnätet, som föra högspänning, och på dermed förbundna apparater eller lampor får ej företagas annat än efter föregående utkoppling och omedelbart invid arbetsplatsen verkställd jordförbindning och kortslutning af de ifrågavarande delarna.

Skyddsåtgärder under drift.

I central- och understationer (transformatorstationer o. d.) må i trängande fall arbeten utföras å delar, som föra högspänning, dock endast på tillsägelse och i närvaro af anläggningens tekniske ledare eller hans ställföreträdare. Dylikt arbete får icke utföras af en ensam person.

De i denna § meddelade föreskrifter gälla icke handhufvandet af strömbrytare samt utbytande af säkerhetsapparater.

45 §.

Derest anläggning omfattar flere delar med olika spänning, skola för hvarje sådan del tillämpas de säkerhetsföreskrifter, som gälla anläggningar med motsvarande spänning.

3 KAP.

Om tillsyn öfver anläggningars utförande och skötsel.

46 §.

Tillsyn öfver
anlägg-
ningarna.

Tillsyn öfver elektriska anläggningar för belysning eller arbets-
öfverföring utöfvas af Kommerskollegium samt under Kommerskolle-
gium lydande inspektörer, hvilka förordnas af Konungen.

47 §.

Anmälan före
påbörjande af
arbete med
anläggning.

Innan arbete med sådan anläggning, till hvilkens utförande gifvits
Konungens tillstånd, påbörjas, skall anmälan göras hos Kommerskolle-
gium, som har att uppdraga åt inspektör att hafva tillsyn öfver
anläggningens utförande.

Anläggningen må ej tagas i bruk, förrän densamma är af inspek-
tör afsynad och godkänd.

48 §.

Allmänt om-
bud vid
besigtning.

Om till anläggningen hörande ledning korsar eller är framdragen
utmed vattentrafikled, jernväg eller staten tillhörig telegraf- eller tele-
fonledning, skall, då fråga är om vattentrafikled eller enskild jernväg,
ombud för Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, då fråga är om sta-
tens jernväg, ombud för Jernvägsstyrelsen och, då fråga är om
statens telegraf- eller telefonledning, ombud för Telegrafstyrelsen ge-
nom inspektörens föranstaltande kallas att närvara vid afsyningen.

49 §.

Afsyning.

Vid afsyningen skall tillses, att de för elektriska anläggningar
i denna stadga eller af Kommerskollegium meddelade säkerhetsföre-
skrifter så ock de säkerhetsföreskrifter, som kunna hafva blifvit beträf-
fande anläggningen i fråga särskildt gifna, äro vid dess utförande

iakttaga, afvensom att anläggningen i öfrigt är anordnad på ett be-
tryggande sätt.

50 §.

Sedan anläggning, som i 47 § afses, tagits i bruk, har inspektör att Fortsatt till-
syn.
besigtiga densamma, så ofta Kommerskollegium derom förordnar eller
inspektör finner det erforderligt. Besigtning skall ock ske, då sådant
hos Kommerskollegium eller inspektör påkallas af Väg- och Vatten-
byggnadsstyrelsen, Jernvägsstyrelsen, Telegrafstyrelsen eller Konungens
Befallningshafvande.

Sker besigtning på begäran af Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen,
Jernvägsstyrelsen eller Telegrafstyrelsen, bör ombud för den styrelse,
som begärt besigtningen, kallas att dervid närvara.

Inspektör meddelar de föreskrifter, som till förekommande af fara i
följd af anläggningens drift må erfordras; och må inspektören, der
sådant finnes nödigt, förordna, att anläggningen skall sättas ur bruk,
intill dess af honom föreskrifven åtgärd blifvit vidtagen.

Varder hos Kommerskollegium anmaldt, att fara uppstått i följd
af anläggnings drift, eger kollegium, der sådant finnes nödigt, förordna,
att anläggningen skall sättas ur bruk, intill dess besigtning, hvarom
i denna § är sagdt, kan varda hållen.

51 §.

Finnes anledning dertill, att anläggning, som ej afses i 47 §, Tillsynrörande
anläggning,
som ej afses i
47 §.
utföres eller skötes på sådant sätt, att deraf kan uppstå skada å person
eller egendom eller hinder i driften af statens telegraf- eller telefon-
inrättning, förordne Kommerskollegium, på anmälan om förhållandet,
inspektör att besigtiga anläggningen; och eger Kommerskollegium der-
jemte, derest sådant finnes nödigt, besluta, att anläggningen skall
sättas ur bruk, intill dess besigtning kan varda hållen.

Om besigtning, som nu är sagd, gälle hvad i 50 § om der före-
skrifven besigtning är stadgad.

52 §.

Klagan öfver
inspektörs
beslut.

Emot beslut af inspektör må den, som dermed är missnöjd, föra talan genom besvär hos Kommerskollegium inom 30 dagar från det han af beslutet erhållit del.

53 §.

Godtgörelse till
inspektör.

Innehafvare af anläggning vare skyldig att godtgöra inspektör för förrättning, som af honom till fullgörande af inspektionsuppdraget utföres, med 15 kronor för hvarje dag, som af förrättningen upptages.

54 §.

Plankarta
öfver anlägg-
ning.

I anläggnings maskinrum skall å lämpligt ställe finnas uppsatt en schematisk ritning öfver ledningarnas och apparaternas anordning.

Öfver hvarje anläggning skall finnas plankarta, omfattande jemväl ett område af minst 25 meter å ömse sidor om ledningen; och skall sådan plankarta på tillsägelse tillhandahållas vederbörande inspektör.

Det bokförda resultatet af prof och besigtningar, som det åligger anläggnings innehafvare att verkställa, skall, när inspektören det åskar, för honom framläggas. Derest inspektören så fordrar, skola i hans närvaro företagas prof och experiment till kontroll å anläggningen.

4 KAP.

Ansvarsbestämmelser.

55 §.

Straff för
öfverträdelser.

Den, som utan Konungens tillstånd eller i strid mot de vid meddelande af tillstånd gifna föreskrifter utför eller nyttjar anläggning, som i 2 § afses,

eller som utan föreskrifven anmälan utför eller nyttjar anläggning, hvarom i 3 § förmåles,

eller som utan sådan anmälan, som i 47 § sägs, påbörjar arbete med der afsedd anläggning eller i strid emot föreskriften i samma § tager anläggning i bruk, innan den blifvit afsynad och godkänd,

eller som nyttjar anläggning utan att hafva iakttagit de i denna stadga eller af Kommerskollegium eller inspektör meddelade säkerhetsföreskrifter,

eller som nyttjar anläggning, hvilken genom Kommerskollegii eller inspektörs beslut satts ur bruk,

straffes med böter från och med 10 till och med 1,000 kronor, der ej å öfverträdelsen straff är i allmän lag utsatt.

56 §.

Allmän åklagare skall tala å förseelse, hvarom i denna stadga sägs, ändå att angifvelse derom ej skett. Han vare ock pligtig utföra åtal å dylik förseelse, som hos honom af Kommerskollegium eller inspektör angifves.

Åtal.

57 §.

Af böter, som enligt denna stadga ådömas, tillfalla två tredjedelar kronan och en tredjedel åklagaren. Finnes enskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

Böters fördelning och förvandling.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Öfvergångsstadgande.

Denna stadga skall genast träda i kraft och i tillämpliga delar lända till efterrättelse jemväl beträffande redan utförda anläggningar, dock att, der i följd af här meddelade säkerhetsföreskrifter förändrad anordning i afseende å sådan anläggning erfordras, med den anordning må anstå till den 1 Juli 1903.

Beträffande redan utförd anläggning, för hvilken icke enligt hittills gällande bestämmelse erfordrats Konungens tillstånd, skall an-

mälan om anläggningen före den 1 Juli 1903 göras hos Kommerskollegium; dock att sådan anmälan icke erfordras, derest anläggningen till hela sin sträckning faller inom byggnad eller inhägnad gård, eller anläggningen utgöres endast af sådan underjordisk servisledning, som i 3 § andra stycket sägs.

Försummas anmälan, som nu är sagd, vare straffet böter högst 100 kronor.

Genom denna stadga upphäfves nådiga kungörelsen den 20 April 1883 angående förbud att utan Kongl. Maj:ts särskilda tillstånd upprätta telegraf-, telefon- och likartade förbindelser å viss mark, i hvad denna kungörelse afser upprättande af elektrisk förbindelse för belysning eller arbetsöfverföring inom området för allmän landsväg eller statens eller enskild jernväg.

Det alla, som vederbör, hafva sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hafve Vi detta med egen hand underskrifvit och med Vårt Kongl. sigill bekräfta låtit. Stockholms slott den 31 Decem-ber 1902.

OSCAR.

(L. S.)

HJALMAR WESTRING.

(Civildepartementet.)